

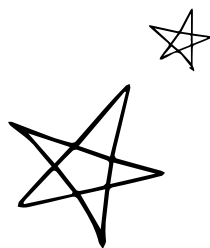
SAVANNAH
GUTHRIEOVÁ ☆

VŠETKO, ČO BOH ROBÍ...

... je, že ťa predovšetkým miluje

SAVANNAH
GUTHRIEOVÁ

VŠETKO, ČO BOH ROBÍ...

... je, že ťa predovšetkým miluje

SAVANNAH GUTHRIEOVÁ

VŠETKO, ČO BOH ROBÍ

Vydala GRADA Slovakia s.r.o. pod značkou Grada
Moskovská 29, 811 08 Bratislava 1
www.grada.sk
Tel.: +421 2 556 451 89
ako svoju 304. publikáciu.

Z anglického originálu *Mostly What God Does: Reflections on seeking and Finding His Love everywhere*, vydaného vydavateľstvom HarperCollins Christian Publishing INC.

v roku 2024, preložila do slovenčiny Zuzana Gáliková.

Jazyková redakcia Anetta Letková

Návrh obálky, grafická úprava a sadzba Zuzana Ondrovičová

Zodpovedná redaktorka Lucia Baťová

Vydanie 1., 2024

Počet strán 312

Tlač TNM PRINT s.r.o.

Copyright © Savannah Guthrieová

Published by arrangement with HarperCollins Christian Publishing, Inc

Slovak edition © Grada Slovakia s.r.o., 2024

Translation © Zuzana Gáliková 2024

Upozornenie pre čitateľov a používateľov tejto knihy

*Všetky práva vyhradené. Nijaká časť tejto tlačenej či elektronickej knihy nesmie byť reprodukováná a šírená v papierovej, elektronickej či inej podobe bez predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa. Neoprávnené použitie tejto knihy bude trestne stíbané. Automatizovaná analýza textu alebo údajov v zmysle článku 4 smernice 2019/790/EÚ a používanie tejto knihy na školenie AI sú **bez súhlasu držiteľa práv zakázané.***

ISBN 978-80-8090-936-9 (ePub)

ISBN 978-80-8090-935-2 (pdf)

ISBN 978-80-8090-934-5 (print)

Venujem Vale a Charleymu.

OBSAH

Predslov	9
-----------------	---

1. ČASŤ: LÁSKA

1. So všetkou láskou	17
2. Blikajúci kurzor	27
3. Bonusové prikázanie	33
4. Ako matka	41
5. Ste v tom ponorení	51

2. ČASŤ: PRÍTOMNOSŤ

6. Prítomný čas	63
7. Telefónne číslo Boha	67
8. Hovorí naším jazykom	73
9. Oddychovanie s Bohom	85
10. Modliť sa, aj keď to nejde	91
11. 23. žalm	99
12. Výnimočný priateľ	111

3. ČASŤ: CHVÁLA

13. Rúcho chvály	119
14. Hľadiet hore	129
15. Odpojená od seba	139
16. Veriť je nádherné (alebo Tvar viery)	151

4. ČASŤ: MILOŠŤ

17. K rieke	165
18. Ty sa nemeníš	173
19. Hriech a nenávisť	181
20. Uložil sa	191
21. Zmiluj sa nado mnou	199

5. ČASŤ: NÁDEJ

22. Ježiš odpovedal	209
23. Nočný záznam	217
24. Božie dopustenie	225
25. A čo Jób?	233
26. Pustte ma domov	241

6. ČASŤ: ZMYSEL

27. Vôňa evanjelia	249
28. Čo (v prvom rade) môžeme robiť my	257
29. Vykročiť	267
30. Spoločenstvo	279
31. Posledné slovo	289

Podakovanie	299
Poznámky	301
O autorke	309

PREDSLOV

Nápad napísať knihu o čomkoľvek, nieto o viere, mi prišiel trochu trúfalý, trochu drzý až strašidelný.

Presne takto sa to nemá robiť. „Predslov na začiatku knihy nepíše autor, ale niekto iný,“ jemne ma upozornila moja editorka a celý mi ho škrtla.

Pche! Nesmieš si napísať svoj vlastný predslov! To by sa ma však týkalo len vtedy, keby som mala poňatie, ako sa píše knihy.

Fajn, poďme ďalej.

Vo Washingtone, D. C., kde som roky žila a pracovala ako reportérka, som strávila veľa času na dlhých pojednávaniach v kongrese alebo zdvorilostných politických večerách pri vykostených pečených kurčatách „airplane chicken“ a potokoch príliš sladkého chardonnay. Popoludnie sa vlečie a energie ubúda, dlhý deň sa pretiahne do ešte dlhšieho večera až do nočných hodín, keď už všetci myslia len na spánok. Napriek tomu sa stále pokračuje, rečník strieda rečníka, za jedným nudným prejavom nasleduje druhý. Sme v najvyššom zákonodarnom

orgáne, a keď príde na niekoho rad, aby sa postavil na pódium, nenechá si to ujsť. Nedá sa obráť ani o milisekundu svojho času, neberúc ohľad na publikum, ktorého pohár trpezlivosti už dávno pretiekol.

A pri takýchto príležitostiach si môžete vypočuť ošúchanú vtipnú poznámku. Úbožiak, ktorý sa dostane na rad ako posledný, sa dovlečie k mikrofónu a s predstieraným sebavedomým úškrnom poznamená: „No, už bolo povedané všetko, ale ešte som to nepovedal ja.“ Ozve sa zúfalý smiech a rečník sa vráti k svojim poznámkam, ktoré neskráti o jedinú slabiku.

Táto vtipná poznámka sa mi vynára z pamäti, keď začínam s týmto „projektom“. O viere sa už povedalo všetko, ale ešte som to nepovedala ja. Čo by som k tomu všetkému mohla dodať? Čo súvislejšie, hlbavejšie, originálnejšie a presvedčivejšie ako to, čo už zaznelo, by som asi tak mohla povedať? Akú mám na to kvalifikáciu alebo skúsenosti? Nie som teológ ani historik, nehovorím žiadnym starobylým jazykom, neštudovala som v seminári (ráta sa prázdninová biblická škola?). Nemám žiadne špeciálne znalosti ani schopnosti.

Náš pastor sa nám v kostole často ospravedľňuje, keď pred veriacimi vraví nejaký osobný príbeh alebo životnú udalosť, o ktorej vie, že ju už spomínal. „Prepáčte,“ vysloví pokorne, „mám len tento jeden život.“ V podstate to cítim rovnako. Mám iba tento jeden život a celkom určite nie je príkladom, ktorý by si mali ostatní vziať, ani nie je obdivuhodným svedectvom spravodlivosti či viery. Je to len život človeka, ktorý pocítil lásku Boha, a to ho zachránilo a neustále zachraňuje.

Rada hovorím ľuďom o Bohu, ktorého som spoznala. O tom, ktorého ruka jemne spočíva na mojom pleci, ktorého prítomnosť cítim za chrbtom a vedľa seba, keď som pod tlakom. O tom, ktorého naliehavé, ale láskavé postrčenia mi pomáhajú spamätať sa a získať správny náhľad, ktorého zhovievavosť a neha ma

inšpirujú k zmene. On je ten, kto ma prekvapuje a obšťastňuje pestrou rozmanitosťou svojho stvorenia a nádherným potenciálom, ktorý vložil do ľudstva. Ten, ktorého zjavenia zaiskria v mojom intelektu, podnietia moju vášeň a nasmerujú ma k cieľom. Ten, ktorý roztápa moje srdce nečakanou priazňou a nezmerateľnou štedrosťou. Ten, ktorý ma drží, pevne a uvážene, keď hrozí, že ma zlomia moje vlastné sklamanie a neúspechy.

Rada rozprávam ľuďom o Bohu, ktorého som spoznala. Chcem povedať svoj príbeh, nuž... presne tak ako politik na večeri, kde sa podáva gumené kurča, a nechcem si nechať ujsť svoju veľkú chvíľu pred mikrofónom.

Keď som začala premýšľať nad touto knihou, s počudovaním som zistila, že sa mi jednoducho vynára v myslí jedna spomienka z hodín klavíra v detstve: *Šesť jednoduchých skladbičiek*.

Zošit šiestich klasických skladieb so zažltnutými stránkami nôt, ktorý sme mali spolu s ďalšími kôpkami kníh a papierov pohodený v klavírnej lavičke. Tá spomienka je taká hmlistá, že neviem, či si to pamätám dobre a či taká vec naozaj existovala. *Šesť jednoduchých skladbičiek* – páčilo sa mi, ako tento názov znie. Ako niečo nekomplikované a zároveň pútavé.

Internetové pátranie potvrdilo správnosť mojej spomienky. Keď som sa však ako Alica „zguľgila“ dolu zajačou norou, objavila som ešte čosi iné: slávnu knihu s názvom *Šesť jednoduchých poznatkov: Špičkoví učitelia vysvetľujú základy fyziky*.¹

Och, vy ju nepoznáte? To je predsa tá kniha, v ktorej špičkoví učitelia vysvetľujú základy fyziky! Čo už, asi ste podobne ako ja neexcelovali v prírodovedných predmetoch.

Táto kniha ma však prinútila zamyslieť sa. Aké sú základy viery? Ak by sme mohli vieru rozbiť na šesť kúskov alebo ju rozložiť

Rada rozprávam
ľuďom o Bohu,
ktorého
som spoznala.

na šesť blokov ako stavebnicu, aké bloky by to boli? Ako by vyzeralo šesť najzákladnejších aspektov spojenia s Bohom? Prišla som na tieto:

Láska.

Prítomnosť.

Chvála.

Milosť.

Nádej.

Zmysel.

Týchto šesť nie práve jednoduchých základných aspektov viery sa stalo mojou osnovou pre túto knihu: zbierku mojich úvah spojených s čímisi na spôsob duchovného manuálu. Robím to prvý raz a som v tom s vami. Je to pre nás. Možno ste hlboko veriaci, možno ste len zvedaví na vieru, možno ste úplne neveriaci a ešte stále vás máta toxická religiozita vašej minulosti. Možno ste si mysleli, že kupujete dobrodružné memoáre s divokými a vtípnymi historkami novinárky a právničky. (Je mi ľúto.) Nech je, ako chce, poďme do toho.

Každý večer, keď ukladám spať naše deti, praktizujeme rituál. Najskôr klasické činnosti: okúpať sa, umyť zuby, niečo si prečítať, (pohašteriť sa), ľahnúť si do postele. Skôr ako zhasneme, si ja alebo môj manžel vedľa nich ľahneme. Pomodlíme sa. A potom povieme: „Tridsať sekúnd... odteraz.“

Tridsať sekúnd ticha. Iba spolu ležíme. V najlepšom prípade deti zadriemu a ja sa opatrne vykradnem z izby. Zvyčajne však začnú trkotať („Mami, aký plán máme na zajtra?“) a tridsaťsekundový rituál sa začína odznova.

Zaviedli sme ho preto, aby bolo chvíľu ticho a aby sme si vychutnali, že sme spolu. Tridsať sekúnd priestoru. Presne to by som

si priala, aby nastalo po prečítaní každej kapitoly na našej spoločnej ceste.

Predstavujem si, ako máte túto knihu vedľa postele, ako ju čítate ráno pri káve alebo večer tesne predtým, ako zhasnete svetlo. Nechcem, aby ste ju „len“ čítali. Za každou kapitolou nájdete prázdnu stranu. Nemusíte si na ňu nič písať (aj keď, samozrejme, môžete). Táto strana je prázdna preto, aby vám pripomenula, že je dobré venovať pozornosť myšlienkam, ktoré vo vás rezonujú.

Prázdny priestor. Ticho. Ničota. Práve tu má Boh najväčšiu príležitosť, aby robil to, čo ho najviac baví.

(Ak ste to náhodou nevedeli, Boh najradšej zo všetkého nadväzuje spojenie s nami.)

Tiež by som si priala, keby ste túto knihu čítali pomaly. Nie celú naraz. Sem-tam jednu kapitolu. Predstavujem si, ako si ju prečítate a potom necháte plynúť čas, porozmýšľate nad ňou a prečítate si ďalšiu. Vôbec nemusíte ísť od prvej kapitoly. Začnite na konci knihy, preskakujte. Začnite uprostred a potom prebehnite na začiatok. Neexistuje správne poradie. Alebo mi ešte napadlo, že môžete knihu hodiť na dlážku a začať tam, kde sa otvorí. Nechám to na vás. Je to vaša kniha, vy ste si ju kúpili (za čo vám ďakujem), robte si s ňou, čo chcete. Iba mám pocit, že najväčší zmysel to bude mať vtedy, keď ju budete čítať pomaly.

Na úvod by stačilo. Ďakujem vám, že ste si vybrali moju knihu, a prejavili mi tak dôveru. Neprichádzam s ničím prevratným, mám len svoju zvedavosť a vnímavé srdce. Som otvorená tomu, čo mi Boh hovorí a čo možno chce, aby som povedala vám. Som pripravená na prekvapenia a príjemný čas.

Boh nás nesklame.

Podme na to.

1. ČASŤ

LÁSKA

SO VŠETKOU LÁSKOU

Ako päťdesiatjedenročná som si dala urobiť prvé tetovanie. Nikdy by mi nenapadlo, že sa raz na čosi také podujmem; nedá sa povedať, že by som bola „tetovací typ“, nech už to znamená čokoľvek. Jednoducho, väčšinu života som nenazbierala dostatok odvahy, aby som si dala natrvalo poznačiť telo. Dokonca ani vtedy, keď sa mi narodili deti – keď som jednoznačne prežívala tú najhlbšiu a najnadčasovejšiu ľudskú lásku, akú si možno predstaviť. Nezvažovala som, že by som si dala vytetovať ich iniciály na ruku, členok, chrbát, krk či tvár. Som typ človeka, ktorý si jedným kliknutím kúpi niečo cez Amazon a potom zúrivo ruší transakciu skôr, než prebehne platba.

No stalo sa, a tak teraz ťukám do klávesnice potetovanou rukou. Mám na nej trojslovný nápis *All My Love* – So všetkou láskou, vytetovaný podľa rukopisu môjho otca. Podarilo sa mi ho vypátrať vďaka ľúbostnému listu, ktorý adresoval mojej matke pred šesťdesiatimi rokmi, keď spolu chodili. Mama ten list objavila, keď sa mi narodil syn. Chcela som mu dať meno po mojom otcovi, ktorý náhle zomrel, keď som mala šesťnásť. Môj otec sa volal Charles, ale všetci mu hovorili Charley. Alebo Charlie? Ani za svet som si nevedela spomenúť, ktorú verziu používal. Často som vídala jeho podpis na šekoch alebo faktúrach, ale zapamätala som si iba jeho formálnu podobu: *Charles E. Guthrie* alebo občas aj *Chas. E. Guthrie*. Tieto veci nikdy nepodpisoval prezývkou.

Jej presná písomná podoba sa stala predmetom horúcej rodinnej debaty. Za každú cenu som musela zistiť, či sa otec podpisoval Charley alebo Charlie, pretože som svoje druhé dieťa, chlapčeka, chcela pomenovať po ňom. Krátko pred pôrodom sa mojej mame podarilo získať dôkaz. V hĺbkach šatníka objavila škatuľu a v nej list, ktorý nejakým zázrakom unikol pred našimi detskými rukami a jej upratovacími záchvatmi. Obsah listu mi neukázala, ale keď sa mi narodil syn, dala mi otcovu fotku s kópiou jeho podpisu: *So všetkou láskou, Charley*.

So všetkou láskou. Tieto slová predstavujú moje spojenie s otcom aj osobnú mantru, ku ktorej môžem vzhliadať a podľa ktorej chcem žiť – nastavenie mysle pre každodenný život. Najdôležitejšie je však to zhrnutie všetkého, čo ma prežité roky naučili o viere. *So všetkou láskou* – predstavte si, ako tieto slová vyslovuje náš nebeský Otec. Pre mňa sú najjednoduchším a najpresnejším vyjadrením jeho postoja k nášmu svetu a k nám.

Môže to vyznieť ako prázdna fráza, ako text nálepky na nárazníku auta alebo komentár na instagrame, či ešte horšie: ako žoviálna rozlúčka, keď chceme ukončiť telefonát („Musím ísť, ľúbim ťa, čau.“). V mojom živote sa striedali obdobia viery s obdobiami

takmer bez viery, časy chodenia a nechodenia do kostola, hľadania a zlyhaní, nádeje a pádov. Trvalo roky, kým som pochopila tento základný princíp: Boh nás v prvom rade miluje.

Na tieto slová som naďabila vo verzii Biblie, ktorá sa nazýva *The Message* – Správa. Teológ Eugene Peterson sa – dost trúfalo – rozhodol preložiť celú Bibliu nielenže do angličtiny, ale do... povedzme, hovorovej angličtiny. Niežeby to bol vyslovene slang, ale nedá sa ani povedať, že to *nie je* slang. Je to Biblia „s nohami na zemi“, uchopiteľná, napísaná v „ľudskej“ reči. Stará verzia Biblie kráľa Jakuba so všetkými archaizmami, ale aj modernejšie preklady sa nám často môžu zdať vzdialené a nepochopiteľné. Peterson sa však zamyslel nad tým, ako rozprával Ježiš – nie snobským či uhladeným štýlom, ale obyčajným, konverzačným, pouličným jazykom jeho čias. Peterson takto prerozprával celú Bibliu. Výsledkom je miestami fascinujúci, nádherný a žiarivý text, ktorý nás na iných miestach môže provokovať, znepokojiť či sklamať. V priebehu rokov som sa k nemu vracala, aby mi pomohol rýchlo sa ponoriť do biblického úryvku alebo ho uvidieť novými očami.

Takto som raz natrafila na pretvorenú verziu týchto slávnych veršov z Listu Efezanom:

Napodobňujte teda Boha ako milované deti a žite v láske, ako aj Kristus miloval nás a vydal samého seba za nás ako dar a obeť Bohu príjemnej vône. (Ef 5, 1 – 2)

Milé a pekné, mierne povzbudivé, ale stále akési vzdialené. V takomto znení ste sa s týmto úryvkom mohli stretnúť v kostole alebo v biblickej skupinke. Lenže to, čo som si v ten deň prečítala v *The Message*, bolo ako blesk z jasného neba.

Všímajte si, čo robí Boh, a potom to napodobňujte aj vy, ako keď sa deti učia slušnému správaniu od svojich rodičov. Boh vás v prvom rade miluje. (Ef 5, 1 – 2)

Ohromila ma jednoduchá pravdivosť týchto slov bez akejkoľvek kvetnatosti. Boli pre mňa ako zjavenie.

Kde je Boh a čo vlastne tam hore porába? Boh vás v prvom rade miluje.

Aký má Boh zo mňa pocit? Boh ma v prvom rade miluje.

Ktorú prácu si mám vybrať? Kde mám žiť? Koho si mám vziať? Odpúšťam tomu človeku? Zaslúžim si odpustenie? Som povrchná? Som sebecká? Som nehodná lásky? Pokašľala som si život? Čo si Boh myslí o mojom živote?

Boh ťa v prvom rade miluje.

Tieto slová spustili radikálnu premenu môjho chápania Boha. Zatriasli mnou a chytili ma priamo za srdce.

Veľmi ľahko sa môže stať, že prijmeme kritické poznámky svojich rodičov na našu adresu, opovržlivý pohľad okolia alebo prísne posudzovanie seba samých a podvedome to všetko pripíšeme Bohu – najmä keď sa vzdialíme z jeho prítomnosti. „Boh“ môže pre nás zosobňovať postavu hmlistého, číhajúceho a stále nahnevaného otca, ktorý kvasí v opovržlivom odsudzovaní a čaká, kedy nás konečne bude môcť zaslúžene potrestať.

Alebo keď je život krutý, keď utrpíme bolestnú stratu, keď sa nakopia sklamaná, keď sa náš svet zdá miestom, kde sa oslavuje nespravodlivosť, neférovosť a svojvôľa, je ťažké veriť, že Boh niečo robí, nieto že by nás miloval konkrétnym a zmysluplným spôsobom.

Boh nás v prvom rade miluje.

Boh vás v prvom rade miluje. Toto presvedčenie je podstatou viery – prikloniť sa k dôvere v Boha vo svete, ktorý nás vedie k cynizmu a zúfalstvu. Vždy som mala pocit, že veriť v Boha nie je až také ťažké. Veriť, že je dobrý a že sa aktívne angažuje v našich životoch a vo svete, ktorý čelí toľkej bolesti – to je oveľa ťažšie.

Boh od nás nežiada, aby sme ignorovali alebo zakrývali smútok, ktorý prežívame, alebo nespravodlivosť, ktorú vidíme, ale aby sme verili „ponad“ ne. Aby sme verili, že on na tom pracuje, že má s nami dobré úmysly, že je vždy naklonený k odpusteniu a zmiereniu. Že bolesti tohto sveta nie sú jeho pôvodným plánom a nie sú koniec príbehu. Toto je viera.

Odmalička som mala vzťah k Bohu. Nespomínam si na časy, keď by nebol v mojom vedomí. Mala som „kostolné“ detstvo s nedelňou školou a nácvikmi zboru, a dokonca aj so stredajšími bohoslužbami neskoro večer. Jedna z mojich najranejších spomienok je, ako pred kostolom náš pastor krstí v obrovskej kadi podobnej vírivke moju matku, otca a dospievajúceho brata oblečených v bielych tunikách. Boli sme tam všetci piati Guthrieovci: moji rodičia, dvaja starší súrodenci a ja. Moja sestra však hovorila, že Boh bol šiestym členom našej rodiny.

Odjakživa som verila v Boha, ale nie vždy bolo pre mňa ľahké veriť, že je za každých okolností dobrý alebo že mi neochvejne praje. Boli obdobia, keď som bola z neho sklamaná, keď som ho ignorovala alebo sa hanbila prísť k nemu. A keď hovorím obdobia, nemyslím tým týždne ani mesiace, ale roky. Roky občasného vlažného kontaktu s vierou, keď som sa príliš nestarala o svoj vzťah k Bohu. V tých časoch som prežívala pocit viny a nervozity z toho, že žijem akoby na pokraji jeho vôle a nerobím to, čo by som mala. Nemodlila som sa, nehovoriac o iných náboženských aktivitách.

Prežila som však aj obdobia hlbokej zbožnosti. Keď som mala okolo tridsať, niekoľko rokov som horlivo študovala Bibliu,